

Dersin Amacı

Bu dersin amacı, müzeler ve arşivlerin tarihsel gelişimleri, temel işlevleri ve toplumsal rollerini karşılaştırmalı bir bakış açısıyla incelemektir. Öğrencilerin, kültürel mirasın korunması, belgelenmesi ve kamuyla paylaşılması süreçlerinde bu iki kurumun nasıl bir rol oynadığını analiz edebilmesi hedeflenmektedir. Ayrıca, dijitalleşme ve çağdaş uygulamalar çerçevesinde müze ve arşivlerin günümüzdeki konumları ve işleyişleri hakkında eleştirel bir değerlendirme yapmaları beklenmektedir.

Dersin İçeriği

Bu derste, müzeler ve arşivlerin tarihsel gelişimi, kuruluş amaçları ve kurumsal yapıları ele alınacaktır. Müze ve arşiv uygulamaları; koleksiyon yönetimi, koruma yöntemleri, sergileme ve kullanıcı erişimi gibi başlıklar altında karşılaştırmalı olarak incelenecektir. Ayrıca, dijital arşivler ve sanal müzeler gibi çağdaş uygulamalar üzerinden bu kurumların günümüzdeki işlevleri ve dönüşümleri tartışılacaktır.

Dersin Kitabı / Malzemesi / Önerilen Kaynaklar

Celal Şenol, Açık Hava Müzesi, Türkiye Turizm Ansiklopedisi 2024. Elif Köklü, Müze, Arşiv, Kütüphane Malzemesi İle Kataloglama İlişkisi, İstanbul 2009. Hasan Tuncer, Roma İmparatorluğu Döneminde Kapadokya Bölgesi (MS. I. ve II. Yüzyıllar), Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Yayınları No: 29, Nevşehir 2021. İbrahim Baş, Eski Medeniyetlerden Bugüne Arşivin Önemi ve Günümüzde Arşivcilik Hizmeti Veren Türk Arşivleri, ÇKÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi/ Journal of Institute of Social Sciences Cilt/Volume: 10, Sayı/Number:1, (Nisan/April 2019). İbrahim Baş, Osmanlı'dan Günümüze Türkiye'de Arşivlerin Oluşumu ve Türk Arşivlerinde Araştırma Hizmetleri, Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi, Sayı: 64, Bahar 2019. L.Gürkan Gökçek, Gülbin İnce, Asur Ticaret Kolonileri Çağında Anadolu'da İnanç Sistemi, Fırat Üniversitesi Orta Doğu Araştırmaları Dergisi Cilt: XII, Sayı:1-2, Elazığ, 2016. Mine Küçük, Müze, Tarih-Kavram-Deneyim, İletişim Yayınları (1. Baskı), İstanbul 2022. Özge Kandemir, Özlem Uçar, Değişen Müze Kavramı ve Çağdaş Müze Mekânlarının Oluşturulmasına Yönelik Tasarım Girdileri, Sanat & Tasarım Dergisi XVII. Ahmet Korkmaz, Kapadokya Ortahisar'da Tanrı'nın Mağaraları, Kaleler, Kiliseler, Şapeller, Freskler, Ereğli 2021. Soner ATEŞOĞULLARI, Değişen ve Gelişen Türkiye Müzeleri, Türk Arkeoloji ve Etnografya Dergisi, Yıl: 2022/1, Sayı: 83. Zeynep Akdoğan, Fatoş Subaşıoğlu, Arşivcilerin Mesleki Etik Kuralları Üzerine Bir İnceleme, DTCF Dergisi 57.2, (2017). Ders notları, müze katalogları, örnek envanter formları, vaka analizleri, uygulama föyleri, saha gözlem formları.

Planlanan Öğrenme Etkinlikleri ve Öğretme Yöntemleri

Ders kapsamında öğrenciler haftalık makaleleri okuyarak, ders sırasında tartışmalara aktif katılmaları sağlanmalıdır. Ayrıca, müze ve arşivlere yapılacak saha gezileri ile uygulamalı deneyim kazanmaları ve grup çalışmalarıyla iş birliği içinde projeler geliştirmeleri teşvik edilmelidir. Dijital kaynaklar ve multimedya araçları kullanılarak, öğrencilerin teknolojiyi etkin şekilde kullanmaları ve öğrendiklerini sunumlarla paylaşmaları sağlanmalıdır.

Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar

Ders sürecinde interaktif yöntemlerin ve teknolojik araçların kullanılması öğrenme verimliliğini artıracaktır.

Dersi Veren Öğretim Elemanı Yardımcıları

Öğretim Görevlisi Dr. Ahmet KORKMAZ

Dersin Verilişi

Yüz yüze eğitim, saha çalışması ve yerinde inceleme yöntemleri kullanılacaktır.

Dersi Veren Öğretim Elemanları

Öğr. Gör. Dr. Ahmet Korkmaz

Program Çıktısı

- Müzeler ve arşivlerle ilgili temel kavramları açıklayabilir.
- Türkiye'de ve dünyada müzelerin ve arşivlerin işlevlerini karşılaştırabilir.
- Müzelerde eser koruma ve arşivlerde belge düzenleme süreçlerini değerlendirebilir.
- Dijitalleşme ve etik konularının müzeler ile arşivlere etkisini tartışabilir.

Haftalık İçerikler

Sıra	Hazırlık Bilgileri	Laboratuvar	Öğretim	Teorik	Uygulama
			Metodları		
1	Özge Kandemir, Özlem Uçar, Değişen Müze Kavramı ve Çağdaş Müze Mekânlarının Oluşturulmasına Yönelik Tasarım Girdileri, Sanat & Tasarım Dergisi XVII, s. 17-47.		Ders, müze kavramlarının karşılaştırmalı anlatımı, örnek olay incelemeleri, grup tartışmaları, öğrenci sunumları, video gösterimleri ve slayt sunumları	Müzelerin Tanımı ve Temel Kavramlar	

Sıra	Hazırlık Bilgileri	Öğretim		Uygulama
		Laboratuvar	Metodları	
2	Mine Küçük, Müze, Tarih-Kavram-Deneyim, İletişim Yayınları (1. Baskı), İstanbul 2022, s.87-111.		Ders, müze kavramlarının karşılaştırmalı anlatımı, örnek olay incelemeleri, grup tartışmaları, öğrenci sunumları, video gösterimleri ve slayt sunumları	Müzelerin Türleri ve Görevleri
3	Mine Küçük, Müze, Tarih-Kavram-Deneyim, İletişim Yayınları (1. Baskı), İstanbul 2022, s.79-87. Soner ATEŞOĞULLARI, Değişen ve Gelişen Türkiye Müzeleri, Türk Arkeoloji ve Etnografya Dergisi, Yıl: 2022/1, Sayı: 83, s.35-53.		Ders, müze kavramlarının karşılaştırmalı anlatımı, örnek olay incelemeleri, grup tartışmaları, öğrenci sunumları, video gösterimleri ve slayt sunumları	Türkiye’de Önemli Müzeler
4	L.Gürkan Gökçek, Gülbin İnce, Asur Ticaret Kolonileri Çağında Anadolu’da İnanç Sistemi, Fırat Üniversitesi Orta Doğu Araştırmaları Dergisi Cilt: XII, Sayı:1-2, Elazığ, 2016, s.43-56. Celal Şenol, Açık Hava Müzesi, Türkiye Turizm Ansiklopedisi 2024, s.1-4. Hasan Tuncer, Roma İmparatorluğu Döneminde Kapadokya Bölgesi (MS. I. ve II. Yüzyıllar), Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Yayınları No: 29, Nevşehir 2021, s.5-11. Ahmet Korkmaz, Kapadokya Ortahisar’da Tanrı’nın Mağaraları, Kaleler, Kiliseler, Şapeller, Freskler, Ereğli 2021, s.1-5.		Ders, müze kavramlarının karşılaştırmalı anlatımı, örnek olay incelemeleri, grup tartışmaları, öğrenci sunumları, video gösterimleri ve slayt sunumları	Göreme Açık Hava Müzesi ve Türkiye’de Açık Hava Müzeleri
5	L.Gürkan Gökçek, Gülbin İnce, Asur Ticaret Kolonileri Çağında Anadolu’da İnanç Sistemi, Fırat Üniversitesi Orta Doğu Araştırmaları Dergisi Cilt: XII, Sayı:1-2, Elazığ, 2016, s.43-56. Celal Şenol, Açık Hava Müzesi, Türkiye Turizm Ansiklopedisi 2024, s.1-4. Hasan Tuncer, Roma İmparatorluğu Döneminde Kapadokya Bölgesi (MS. I. ve II. Yüzyıllar), Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Yayınları No: 29, Nevşehir 2021, s.5-11. Ahmet Korkmaz, Kapadokya Ortahisar’da Tanrı’nın Mağaraları, Kaleler, Kiliseler, Şapeller, Freskler, Ereğli 2021, s.1-5.		Ders, müze kavramlarının karşılaştırmalı anlatımı, örnek olay incelemeleri, grup tartışmaları, öğrenci sunumları, video gösterimleri ve slayt sunumları	Göreme Açık Hava Müzesi ve Türkiye’de Açık Hava Müzeleri
6	Mine Küçük, Müze, Tarih-Kavram-Deneyim, İletişim Yayınları (1. Baskı), İstanbul 2022, s.117-120.		Ders, müze kavramlarının karşılaştırmalı anlatımı, örnek olay incelemeleri, grup tartışmaları, öğrenci sunumları, video gösterimleri ve slayt sunumları	Müzelerde Eser Koruma ve Konservasyon Uygulamaları
7	Mine Küçük, Müze, Tarih-Kavram-Deneyim, İletişim Yayınları (1. Baskı), İstanbul 2022, s.117-120.		Ders, müze kavramlarının karşılaştırmalı anlatımı, örnek olay incelemeleri, grup tartışmaları, öğrenci sunumları, video gösterimleri ve slayt sunumları	Müzelerde Koleksiyon Yönetimi ve Ziyaretçi Hizmetleri
8				Ara Sınav

Sıra	Hazırlık Bilgileri	Laboratuvar	Öğretim Metodları	Teorik	Uygulama
9	Mine Küçük, Müze, Tarih-Kavram-Deneyim, İletişim Yayınları (1. Baskı), İstanbul 2022, s.215-225.		Ders, müze kavramlarının karşılaştırmalı anlatımı, örnek olay incelemeleri, grup tartışmaları, öğrenci sunumları, video gösterimleri ve slayt sunumları	Müze ve Sömürgeler...	
10	Mine Küçük, Müze, Tarih-Kavram-Deneyim, İletişim Yayınları (1. Baskı), İstanbul 2022, s.245-265.		Ders, müze kavramlarının karşılaştırmalı anlatımı, örnek olay incelemeleri, grup tartışmaları, öğrenci sunumları, video gösterimleri ve slayt sunumları	Müze ve Dijital Teknoloji	
11	İbrahim Baş, Eski Medeniyetlerden Bugüne Arşivin Önemi ve Günümüzde Arşivcilik Hizmeti Veren Türk Arşivleri, ÇKÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi/ Journal of Institute of Social Sciences Cilt/Volume: 10, Sayı/Number:1, (Nisan/April 2019): 76-95.		Ders, müze kavramlarının karşılaştırmalı anlatımı, örnek olay incelemeleri, grup tartışmaları, öğrenci sunumları, video gösterimleri ve slayt sunumları	Arşivlerin Tanımı, Tarihçesi ve Önemi	
12	Elif Köklü, Müze, Arşiv, Kütüphane Malzemesi İle Kataloglama İlişkisi, İstanbul 2009, s.30,36.		Ders, müze kavramlarının karşılaştırmalı anlatımı, örnek olay incelemeleri, grup tartışmaları, öğrenci sunumları, video gösterimleri ve slayt sunumları	Müze, Arşiv ve Kütüphaneler Arasında Karşılıklı İşlerlik (Interoperability) Girişimleri	
13	Mine Küçük, Müze, Tarih-Kavram-Deneyim, İletişim Yayınları (1. Baskı), İstanbul 2022, s.175-187.		Ders, arşiv kavramlarının karşılaştırmalı anlatımı, örnek olay incelemeleri, grup tartışmaları, öğrenci sunumları, video gösterimleri ve slayt sunumları	Müze ve Toplum	
14	Zeynep Akdoğan, Fatoş Subaşıoğlu, Arşivcilerin Mesleki Etik Kuralları Üzerine Bir İnceleme, DTCF Dergisi 57.2, (2017): 838-853.		Ders, arşiv kavramlarının karşılaştırmalı anlatımı, örnek olay incelemeleri, grup tartışmaları, öğrenci sunumları, video gösterimleri ve slayt sunumları	Arşivcilikte Etik İlkeler ve Yasal Düzenlemeler	

Sıra	Hazırlık Bilgileri	Laboratuvar	Öğretim	Teorik	Uygulama
			Metodları		
15	İbrahim Baş, Osmanlı'dan Günümüze Türkiye'de Arşivlerin Oluşumu ve Türk Arşivlerinde Araştırma Hizmetleri, Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi, Sayı: 64, Bahar 2019, s. 39-68		Ders, arşiv kavramlarının karşılaştırmalı anlatımı, örnek olay incelemeleri, grup tartışmaları, öğrenci sunumları, video gösterimleri ve slayt sunumları	Türkiye'de Arşivler ve Önemli Arşiv Merkezleri	

İş Yükleri

Aktiviteler	Sayısı	Süresi (saat)
Vize	1	1,00
Final	1	2,00
Ders Öncesi Bireysel Çalışma	13	3,00
Ders Sonrası Bireysel Çalışma	13	3,00
Ara Sınav Hazırlık	13	3,00
Final Sınavı Hazırlık	13	4,00

Değerlendirme

Aktiviteler	Ağırlığı (%)
Final	60,00
Vize	40,00

	P.Ç. 1	P.Ç. 2	P.Ç. 3	P.Ç. 4	P.Ç. 5	P.Ç. 6	P.Ç. 7	P.Ç. 8	P.Ç. 9	P.Ç. 10	P.Ç. 11	P.Ç. 12	P.Ç. 13	P.Ç. 14	P.Ç. 15
Ö.Ç. 1	1	1			1										
Ö.Ç. 2	2	2			2										
Ö.Ç. 3	3	3			3										
Ö.Ç. 4	4	4			4										

Tablo :

- P.Ç. 1 :** Tarih Öncesi, Eskiçağ, Ortaçağ, Yeniçağ, Yakınçağ ve Yaşadığımız Çağ gibi tarihin temel alanlarına ait olay ve olguları bilimsel yöntem ve teknikler yardımıyla kavramsallaştırır ve bu kavramları tanımlar.
- P.Ç. 2 :** Tarihsel verileri keşfeder, yorumlar, çözümler, güvenilirliği ve geçerliliğini değerlendirir.
- P.Ç. 3 :** Tarihsel sorunları tanımlar, eleştirel bir yaklaşımla değerlendirir, kuramsal ve uygulamalı bilgilerle analiz eder.
- P.Ç. 4 :** Öğrenme süreçlerinde disiplinler arası yaklaşımı analitik olarak kullanır.
- P.Ç. 5 :** Ulusal ve evrensel değerlere sahip olarak milli kültür ile uluslar arası kültür ve medeniyetler arasında ilişki kurar, kültürel mirasa sahip çıkar.
- P.Ç. 6 :** Toplamların gelişim özelliklerini ve farklılıklarını kavrayarak toplumların tarihi geçmişi ile şu andaki durumu arasında ilişki kurar.
- P.Ç. 7 :** Tarih alandaki bir konuya uygun materyal geliştirir; bilgi ve tecrübe kazanımlarını farklı yöntemlerle kullanır.
- P.Ç. 8 :** Kendini bir birey olarak tanır; yaratıcı ve güçlü yönlerini kullanır, kişisel ve kurumsal iletişim ve etkileşim kurar.
- P.Ç. 9 :** Alanıyla ilgili öğrenme gereksinimlerini belirler.
- P.Ç. 10 :** Yaşam boyu öğrenme ve kalite yönetim süreçlerini öğrenebilir ve uygular; alanındaki sosyal, kültürel ve sanatsal etkinliklere katılır.
- P.Ç. 11 :** Toplumsal sorumluluk bilinciyle mesleki proje ve etkinlikler planlar ve uygular.
- P.Ç. 12 :** Tarih alanının gerektirdiği yabancı dili Avrupa Dil Portföyü B1 Genel düzeyinde kullanarak sözlü ve yazılı iletişim kurar.
- P.Ç. 13 :** Bilişim teknolojilerini kullanır ve takip eder.
- P.Ç. 14 :** Demokrasi, insan hakları, toplumsal, bilimsel, mesleki ve ahlaki değerlere uygun davranış kalıpları geliştirir.
- P.Ç. 15 :** Kazanacağı bilgi birikimi ile sorumluluğu altında çalışanların öğrenme gereksinimlerini belirler, lisansüstü eğitimin gereklerini yerine getirir.
- Ö.Ç. 1 :** Müzeler ve arşivlerle ilgili temel kavramları açıklayabilir.
- Ö.Ç. 2 :** Türkiye’de ve dünyada müzelerin ve arşivlerin işlevlerini karşılaştırabilir.
- Ö.Ç. 3 :** Müzelerde eser koruma ve arşivlerde belge düzenleme süreçlerini değerlendirebilir.
- Ö.Ç. 4 :** Dijitalleşme ve etik konularının müzeler ile arşivlere etkisini tartışabilir.